

בל הטיילים מתפוצצים במרחק 100 מטר מהמטוסים

(טו"ר מעמוד 15)

זויר לנחות עם מטוסיהם המגועים, נדו ו לראות אחרי הנחיתה כי מטוסיהם נמ ים במצב, שמכחינה תיאורטית לא היו לים להמשיך לטוס: חטרי זנבות, בוערים, עם חורים עצומים בגוף המטוס. רק כשמתברר לטייס כי מטוסו אינו יכול משיך לטוס, או כי הוא צפוי לסכנת פוצצות, הוא מנסה להיחלץ כדי להציל חות את חייו.

★ ★ ★ כיצד נפלטים במטוס?

יד לתקופת מהמטות העולם ה י שניה, היה תהליך ההיחלצות פשוט ותר- הטייס שהחליט לנטוש את מטוסו ה פותח את חופת תא הטייס, נעמד על פן התא וקופץ מהמטוס כמו צנחן רגיל.

יפגע מהכסא הניתק ממנו וכן שיהיה קרוב ככל האפשר אל הקרקע. אם יפתח המצנח בגובה רב יחשוף הדבר את הטייס לאש שתירה אליו מן הקרקע. אולם לא תמיד יכול הטייס להשתמש בכסא המפלט כדי להיחלץ מהמטוס שלו. השימוש בכסא מוגבל למהירויות מסוימות. למעשה יכול הטייס להשתמש בכסא המפלט שלו בביטחון רק כשהוא טס במהירויות תת-קוליות גבוהות או על-קוליות נמוכות.

אם יפלוט את עצמו החוצה כשהמטוס טס במהירות על-קולית גבוהה עלול הדף האוויר שיתקל בו בתוך לקרוע מעל פניו את קסדת המגן, לנתק ממנו את מיכל החמצן, ולקרוע את בגדיו. לאחרונה הומצאו כתחליף לכיסאות ה- מפלט — תיבות הפלטה. תיבות מילוט אלה הן חלק ממיבנה המטוס — כלומר,

במלחמת ששת-הימים הצליחו מסוקי חיל-האוויר, בעיקר הטרופר-פרלונים, לחלץ מספר טייסים שנשטו את מטוסיהם וצנחו

זוהי סירת הצלה הנמצאת בשימוש חיל-האוויר הישראלי המיועדת לה- ליד הסירה נראה ציוד ההצלה בו היא מצוידת: מצפן, פנס, מכשיר לזיקוק מייים שיהיו ראויים לשתיה ומיכל לניפוח הסירה. צלת צוותי מטוסים גדולים הצונחים למים. סירה כזו מסוגלת

סירת ההצלה

אולם במטוסים המודרניים בעלי המהי רות הגבוהה, קשה ביותר ולרוב גם בלתי אפשרי פשוט לקפוץ מהמטוס. המטוס עלול להתהפך, לבעור או להיכנס לסיחרור לפני שטייסו יספיק לקפוץ ממנו.

כדי להציל חיי טייסים קרביים ממטוסי סילון שנפגעו הומצא כסא המפלט. מה הוא כסא המפלט?

בתנאי טיסה רגילים רגילים משמש הכסא כ- כסא טייס רגיל, עליו יושב הטייס ומבצע את כל הפעולות הדרושות לנהיגת המטוס. אולם בשעת חירום, כאשר מחליט הטייס לנטוש את מטוסו הפגוע, ניתן להעיק את הכסא יחד עם הטייס הצמוד אליו.

מעל הכסא המפלט, מאחורי ראשו של הטייס, נמצאת יתרה. כאשר מושך אותה הטייס הוא מפוצץ מטען של חומר-נפץ הודף הנמצא מתחת למושב. ההדף הנוצר בהתפוצצות מפעיל בוכנה המעופה את חופת תא הטייס ואחריה את הטייס הצמוד אל כסאו ברצועות.

בכסא המפלט יש סידוריו בטחון מיוחדים כדי למונע פגיעה בגפי הטייס בשעת הפי- לטותו החוצה. סידורים אלה הם ידיות מיוחדות לידים ומיסגרת מתכת מסביב לכסא. באותם כסאות בהם אין סידורים כאלה צפוי הטייס לפגיעה בפרקי ובעצמותיו.

★ ★ ★ רק במהירויות מסוימות

ב זמן הפליטה מתוך המטוס נשאר הטייס בתוך הכסא, כשמצנחו קשור לריתמה. רק כעבור כמה שניות של נפילת חופשית נפתח המצנח אוטומאטית. בכסאות המפלט המשוכללים והחדשים המערכת היא מסובכת עוד יותר. מצנחו של הטייס נפתח אוטומאטית רק אחרי ש הוא מנתק את עצמו מכסא המפלט. זמן פתיחת המצנח מחושב כך שהטייס לא

במדינה

העם

ג'יימס בונד

מלנינגראד

פרשת השתתפותה של משלחת ישראל בקונגרס ראשי הערים התאומות, שנערך בלנינגראד שבברית-המועצות, צוירה בעיני הישראלים כסימן נוסף להתנכלותה של ברית-המועצות לישראל. תחילה סירבו הרור- סים להתיר למשלחת הישראלית להכנס לברית-המועצות. אחרי שנתנו להכריז ה-

משלחת אשרות הכניסה ברגע האחרון, התלוננו חברי המשלחת בחזרום מהקונגרס על היחס הקשה והמשפיל בו נתקלו מצד הרוסים.

השבוע גילה ראש עיריית נתניה, עובד בן-עמי, שהשתתף בקונגרס, כי למעשה היתה ישראל אשמה בכל התקלות. הסתבר כי כאשר הרכיב מרכז-השלטון המקומי את רשימת חברי המשלחת, הוא שלב ביניהם את חבר מועצת עיריית ירושלים, היים מרינוב, למרות שירושלים אינה עיר תאור- מה לאף עיר בעולם ולא היתה זכאית לייצוג בקונגרס.

ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, גילה מדוע צורף מרינוב למשלחת: יש לו אחות בברית-המועצות והוא ביקש לנסוע לראות אותה.

מובן שהרוסים ומארגני הקונגרס דחו את ההצעה לשתף נציג של ירושלים בקונגרס. מה שהוצג בעיני הישראלים כהתנכלות למעמדה של ירושלים, לא היה למעשה אלא הפגדה על התקנון. ירושלים לא היתה זכאית להשתתף ב- קונגרס.

התגרות ברוסים. אחרי שגילה עוב- דה זו, התפאר בן-עמי בראיון שהתפרסם בעיתונו, מעריב, כי

הערים על הרוסים, ולמרות שבא נציג לקונגרס, עסק למע- שה בדברים אחרים. סיפר בן-עמי בין השאר: "התהלכנו בחופשות, נסענו ברכב ציבורי, נסענו נו לכל מקום שר- צינו... ניצלתי כל רגע פנוי לפגישות עם יהודים... ניסיתי לברר עם היהודים מה מתחר מאחורי מאסרם של האנשים שניסו כביכול לחסוף מטוס ולטוס ארצה... בבית-הכנסת התחלתי לתחוב לתוך כפות הידים הרועדות דגלונים, מגני-יד מוזהבים וסמלים ישר- אליים."

בן-עמי התפאר עוד כי דרש לערוך בריכת מי שברז למשה דיין בבית-הכנסת וכי נפגש עם קצין צבא יהודי סובייטי, בקיצור, אפילו ג'יימס בונד לא היה מתבייש במעללים כאלה. אילו היה בן-עמי מספר כי ערך בלנינגראד עצומה למען הנתחלות יהודית בחברון, לא היה הדבר מפתיע עוד.

במילים אחרות: בן-עמי הצדיק למעשה את התנגדות הסובייטים לכניסתו לברית- המועצות, סיפק להם עילה לא להתיר לישראלים לבקר בברית-המועצות, אפילו לקונגרסים בתלאומיים.

עצם שליחת אדם כמו בן-עמי, מראשי תנועת ארץ-ישראל השלמה ומטיף קבוע למחלמה בסובייטים הנמצאים במצרים, היחה כבר התגרות ברוסים. התפארותו במעלליו עלולה רק להזיק ליהודי ברית- המועצות.

הסוכנת מלנינגראד. אולם הפרשה לא הסתיימה בכך. במרכז השלטון המקומי עומד להיערך בירור בקשר להתנהגותו של בן-עמי בברית-המועצות. הסמבר כי הוא הציג את עצמו שם כיושב-ראש המשלחת הישראלית למרות שלא קיבל אף אחד כל מינוי לכך.

חברי המשלחת האחרים התלוננו כי גם בברית-המועצות נהג כמיליונר ולא כנציג ישראל: הוא התגורר במלון נפרד משאר חברי המשלחת והעסיק גם בלנינגראד סוכנת-בית אישית.

בשטח האוייב. זוהי משימה קשה ביותר לטייסי ההליקופטרים.

הסיפור המפורסם ביותר הוא סיפור הצלתו של רבי-סרן יונתן, טייס מיסטר, ש- מטוסו נפגע ביום הראשון למלחמת ששת- המים והוא צנח בסביבות האגם המר מ- צידה המערבי של תעלת סואץ.

במשך כל היום נדד רסין יונתן במידבר ורק בשעות הלילה יצר קשר עם מטוס ש- איתרו את מקומו, נחת מאחוריו וחילץ אותו. כיום, כשמטוסי חיל-האוויר פועלים ב- חזית תעלת סואץ, משימת החילוץ של טייסים צוטשים היא בבחינה משימה בלתי אפשרית. המערך המצרי הצפוף גורם לכך שכל טייס צונח מאותר בעודו באוויר ו- מיד פותחים ברדיפה אחריו כדי לתפסו. אף על פי כן הצליח אחד הטייסים שהופלו לפני שבועיים להיחלץ ולחזור לשטח ה- מחוזק בידי ישראל.

צריך לזכור שטייס יכול להצליח להימלט ממטוסו הפגוע ולהינצל רק אם אינו נפגע ישירות. בדרך כלל, פגיעה באש נ.מ. אינה מאפשרת מילוט.

אולם כאשר נפגע המטוס מטיל קרקע- אוויר, רבים סיכוייו של הטייס להינצל. הסיבה לכך פשוטה: אם היה הטייל פוגע ישירות במטוס, היה המטוס מתפוצץ מייד באוויר לרסיסים קטנים. שכן מטען חומר הנפץ בטיל מסוג 2.8.0, למשל, הוא כ- 250 ק"ג. אולם טילי הקרקע-אוויר מח- פוצצים בדרך כלל כשהם מקרבים למטוס ולא כשהם פוגעים בו. ההתפוצצות מת- רחשת במרחק של כמאה מטר מהמטוס ו- רסיסי הטיל מתפזרים על שטח גדול. אם נפגע המטוס מתפוצצות כזו הוא נפגע מרסיסים ולא מחומר-נפץ ומשום כך אינו מתפוצץ מדרך כלל באוויר, מותר לטייסו מספיק זמן כדי להמלט ממנו אם נוכח ש- אין לו כל סיכוי להציל את המטוס.

כל הקוקפיט (תא הטייס) הוא תיבת מי- לוט המסוגלת להיפלט בשעת חירום.

★ ★ ★ טיורים מאפשרים הצלה

טייסי הניצודים ממטוסים פגור- עם חייבים את חייהם בעיקר לכיס- אות המילוט שלהם. אם יש כאלה הנפצ- עים בשעת ההיפלטות החוצה, הרי זה מ- שום שלא הצליחו לשבת בתנוחה המיוחדת לשעת ההיפלטות. אחרים נפצעים משברי ה- מטוס המתפוצץ או בשעת הנסיון להשתחרר מכיסא המפלט.

כל התהליך הזה נמשך רק שניות ספור- רות. הפרק השני, העוסק בהצלת חייהם של הטייסים או בחילוץ משבי, מתחילת אחרי שהגיע הטייס אל הקרקע.

על גופו של הטייס ובתוך מיכלים מיו- חזים המחוברים אליו נמצא כל הדרוש לו כדי להציל את חייו: מים לשתיה בתוך מיכלי פלסטיק, תחבושות ותרופות כדי לטפל בפצעים, אוכל מרוכז בשפופרות קט- נות, אקדח, סכין, פנסים, נרות עשן ואמצעי תיקשורת שונים, מראי ועד למכשיר רדיו.

לצארו של כל טייס בודד קשורה חגורת הצלה מ- ווסט. למקרה שיפול למים, ל- טייסים של מטוסים גדולים יותר יש סר- קת גרמי המסוגלות להשיט עד שישה איש. אם נחת הטייס בשטח עזוב וישום, גרנולם סיכויו להיחלץ ולחזור לבטיחו.

בדרך-כלל מבחינים חבריו הטייסים, ה- טיים עימו במבנה במטוסים אחרים במקום נפילתו, מנסים לטוּכך ולהגן עליו עד ש- יבואו להצילו. אולם גם אם לא הבחינו בכך, ניתן לאתר את מקום הימצאו של הטייס שנפל תוך שניות מעטות. הטייסים מצויידים במכשירי רדיו למיקוי חירום.